

VILÁG- REKORDER

ÖN- KÉN- TES

A minap találkoztam egy idős vadással, akit sehogy sem tudtam kategóriába sorolni. Természet-szerető ember, önkéntes határőr... Mégis más! Más, mint azok, akik szintén vadászok, szintén alföldiek, szintén önkéntesek, szintén apák, illetve nagyapák, sőt szintén világ-rekorderek. Bleier Józsefnek hívják.

A szerb királyi vadásztünetnél kezdett el dolgozni 1935-ben, azon a területen, amelyet 1940-ben megkapott Albrecht királyi főherceg. Bleier Józsefnek nem volt sok dolga a munkaadójával. Hogyan is lehetett volna?!

— De más oka is van annak — magyarázza az idős vadász —, mégpedig, hogy hamarosan behívták katonának. Aztán 1944-ben már újra hazai földön azt gondoltam: megúszom. Hát sikerült. Igen is meg nem is...

Mutatja kezét. A bal csonka, kétujjas. A teherautójukat légítámadás érte. Ugráltak le a platóról. Egy géppuskalövedék akkor vitte szét a tenyerét. Vadász ezzel a kézzel? Mintha Bleier József kitárlná gondolatát, előkap egyet a számos puskája közül, s mutatja, hogy csonka tenyerébe milyen szépen belefekszik a markolat.

— Igen — bólogat hevesen, s hangjában büszkeséggel folytatja —, és ha kell, aratok is ezzel a kezemmel. Nehéz volt mindnyájunk számára az élet a felszabadulás után. Ha elhagytam volna magamat, biztosan nem megyek semmire. Így meg? A múltkor is mondják az emberek, lehetetlenség kicsapni a nádat, amikor azt kértem, vágjanak nyiladékokat egy zombékoson. Ha nem lehet, akkor nem le-

het! De azért én csak megpróbálok, mondtam nekik. Néztek egy darabig, aztán beálltak mögém.

Akkurátus ember. Beosztottjai közül senkivel sem tegeződik, mégis elfogadják, szeretik, mert nagy a szíve. Vagyis nemcsak keményen követel, hanem el is ismeri a jó munkát. Ötvenkét munkás-év tapasztalataival, s a vele született jó érzéssel, így talán nem kelene csodálkozni. Szemmel láthatóan élvezi, szereti a munkáját.

Hanem a felsége, Mariska néni nem mulasztja el, hogy szemrehányást tegyen neki.

— Eladtuk a mohácsi házat, anélkül, hogy laktunk volna benne. Eladtuk, mert már-már rommá vált, s eladjuk tán a hercegszántóit is, mert nem és nem...! O csak itt, Karapancsán érzi jól magát.

A szobában múzeumnyi anyag

Az öreg szétárja a karját.
— Mit csináljak? Az erdő az életem... Osztrák vadásztársak meghívtak zergézni. Hamar meglőttünk egyet-egyét a fiammal, aztán már hiába kapacitáltak, nekem olyan honvágyam támadt.

A vadász háza a csodálatos karapancsai kastély tövében húzódik meg. A szarvasok egészen a kerítésig merészkednek, s egy fiatal őzbakot csaknem elcsaptunk, amikor az autóval a ház bejáratát keresve keringtünk. A róka is veszik a bátorságot, hogy egy-egy tyúkot megcsípjenek.

— De a harmadiknál már biztosan „leigazoltatom” őket — mondja az öreg.

Hátul az ólban nem hibridsertés rőfög, hanem egy jól megtermett kétéves vadkan. Valami mafla vadász a csapatból nem a kant, hanem a kocát lötte ki. Bleier József magához vette az anyadisznó öt malacát, s felnevelték mindet. Négy már állatkertekben, vadaskertekben van, ennek a Bandi nevének is — lehet úgy 120 kilogrammos — hasonló sorsot szánnak.

A vaddisznó kutyájára melletti részben hónapos tacsóköltyök se-rege, de vannak itt vizslák és terriererek is. Bleier József hirtelen meg sem tudja mondani, hány kutyát etetnek. Az az asszony gondja, mert az idős vadász nemcsak muszájból járja az erdőt. Tizenöt éves kora óta dolgozik. Ötvenkét éves munkaviszony, de még egyetlen évben sem vette ki a teljes szabadságát — neki az erdő a szabadság.

A terület, melynek gondját Bleier Józsefre, fiára és három beosztott vadászra bízta, a Duna és a Ferenc-csatorna között húzódik, csaknem Bajától egészen a határig. Tavaly fényképes becsléssel 1700-ra tartották csupán csak a szarvasállományt. De van itt bőven őz, vaddisznó és egy kisebb apróvadász területen mindaz, ami általában a Duna mellett elképzelhető. Bleier

Ötvenkét esztendeje vadászik a határvidéken, így neki is, fiának is jó a kapcsolata a közeli őrs parancsnokával

József fia nemrégiben francia vendégvadással lövett egy 23 centiméter agyaráú kant. Az ezüstérmes tróféáért 6800 nyugatnémet márkát fizetett a szerencsés vadász.

— Még mielőtt ide kerültem — idéz fel egy régi emléket —, Baja mellett a Zöld-hegyen egy Wolf nevezetű német vadással ültünk ki lesre. Egyszer csak látom, hogy tőlünk úgy 50 méterre előbukkan egy farkas. Sűgom a vendégnek: Wolf úr, löjön! Az meg csak tekinget, végül mellétrafál. Később bevallotta: színvak, csak a mozgó célt tudja megkülönböztetni a környezettől. Hát így maradt meg nekem a farkas. Na, nem akkorra, hanem... Jó tíz-tizenöt kilométereket motoroztam utána téliidőben. Majd lefagyott a kezem, de végül sikerült elkapnom.

Bleier Józsefnek múzeumba illő tróféagyűjteménye van: fehér szarvastól kezdve a legkülönfélébb ritkaságokig.

— Sokat vadásztam — mondja, majd hozzáfűzi —, de még nem eleget.

Bleier József lapokat, leveleket vesz elő.

Először a színes folyóiratokat lapozzuk fel. A nyugat-európai vadászati szaklapok karapancsai csodáról cikkeznek. A csoda szeptember

3-án esett meg, tárgya egy gím-szarvasbika, amely fejkének adatai: a trófea tömege 15,195 kg; a száraz hossza (átlag): 130,7 cm; az agancs terpesztése: 106,7 cm; az ágak száma: 13 és 10; a középpágak hossza (átlag): 61,9 cm; az agancs nemzetközi pontértéke: 271 pont.

A nemzetközi bírálóbizottság az aranyérmes tróféát világsőnek nyilvánította.

— A szarvast régről ismertem — mondja elzárkózva Bleier József —, s érett, lehető vadnak ítélttem. Azt is jeleztem a vezetőimnek, hogy tróféja nem mindennapi... Mégis engedélyt kaptam a kilövésére, s ennek híre azóta bejárta a világsajtót. A világ számos tájáról érkeznek gratuláló levelek, és rengetegen jelezték, hogy szeretnének itt Karapancsán vadászattal néhány napot eltölteni.

Vagyis a csoda, mindamellert, hogy a vadgazdálkodás dicsérete és méltán vív ki őszinte elismerést a hozzáértőkből, egyúttal reklám is — jó értelemben vett reklám. S e csoda Bleier József nevéhez fűződik, egy önkéntes határőréhez. Így világrekordjának kétszeresen örülünk, s gratulálunk.

Lengyel Tibor

Tavaszköszöntő

Közvetlenül húsvét előtt találkoztam potenciális, 1997-es határőrökkel és határőrfeleségekkel. Tojást festettek, Kiszababát készítették és égettek, locsolódtak — egyszóval tobzódtak a húsvét környéki, tavaszi népszokásokban.

A dolog úgy kezdődött, hogy a Lendvay utcai lelkes pedagó-

gusok, az oda „bedolgozó” tanárképző főiskolások, Bányai Antal vezetésével, felújították néprajzi ismereteiket, elővették Malonyai Dezső mérvadó könyvét, fellelkesítették száz belüleges gyereket (ez a rejtjelzés azt jelenti, hogy a szülők belülegesek). És komoly elhatározásra jutottak: hagyományt

élesztenek, s a gyerekek olyasmiket csinálnak, amiket legfeljebb a nagyszüleik tudnak már csak. Mert mélységes mély a múltnak kútja, s abba sok minden beleférhet. Am ez azt is jelenti, hogy ott, a kútban azért megvan az a sok minden, csak elő kell bányászni.

És a száz gyermek és kéttu-

catnyi felnőtt meg néhány szülő eljátszotta a tavaszt. Húsvéti népszokások elevenedtek fel, tojást festhettek (240-et!), aki akart. Fonódott a virágkoszorú (hiába tetszett nekünk, nem ajándékoztak meg vele, nyilván szülők, nevelők kapták), szép tojástartók és díszek születtek, és tréfás játékok, rejtvények várták az érdeklődőket. Izgalmas dolog a tojásfestés, hiszen azt festékekkel is csak akkor lehet hímézni, ha a festék speciális, és a tojás elő van készítve. A tojás sorsának végállomása a gyomor, mint ahogy a komatálé is. Ez a száz gyomor pedig ugyancsak nagy kapacitású. És persze locsolódtak, mert a húsvét az locsolás.

Aztán szállt az ének, dúlt a locsolóbál. Nem egészen kivirradtig, csak addig, amíg a táncosokért s közönségükért meg nem érkeztek a szülők. Mert akkor a tojásfestő művészek, a néphagyományt ápolók, a locsolók és a táncosok visszavédtek gyerekekké. De közben olyan élményekben volt részük, amelyeket elmondhatnak majd szüleiknek, továbbadhatják azokat saját gyermekeiknek és unokáiknak.

Varga

Nehéz az élet, ha sok mindenfélét kell készíteni — vélné a felnőtt. De a gyerek tudja: könnyű az élet, mert sok mindenfélét lehet készíteni

Készül a himes tojás, most a viaszréteg kerül rá, de csak a pedagógus tudja, mi lesz belőle

Tóth Zsuzsa felvételei

